

Revisorerna

Till:
Kommunstyrelsen

För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport över årsredovisning 2016

Kommunrevisorerna i Åmåls kommun har granskat kommunens årsredovisning 2016. Vi har i granskningsarbetet biträtt av KPMG.

Utifrån granskningen kan revisorerna konstatera att årsredovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av kommunens ställning och resultat för redovisningsperioden.

Resultatet för år 2016 utgör en vinst uppgående till 40,9 Mkr. Årets resultat är väsentligt högre jämfört med både budget och prognos. Det goda resultatet kan till stor del förklaras i överskott avseende flykting- och integrationsverksamheten där intäkterna överstiger kostnaderna i nuläget.

I balanskravet har kommunen gjort en avsättning med 14,7 mkr för beräknade framtida kostnadsökningar avseende flyktingverksamheten. Med föregående års avsättning har sammanlagt 43,1 mkr avsatts för detta ändamål i balanskravsutredningen.

Kommunen uppnår i år samtliga sex finansiella mål. Vår bedömning är därmed att resultatet av de finansiella målen är förenligt med vad fullmäktige fastställt.

Det finns totalt åtta stycken övergripande verksamhetsmål och enligt kommunens avstämning bedöms tre av målen vara uppfyllda och resterande fem delvis uppfyllda.

För ytterligare bakgrund till våra bedömningar hänvisar vi till den bilagda revisionsrapporten.

Vi önskar att kommunstyrelsen inkommer med kommentarer till den genomförda granskningen senast den 15 juni 2017.

För kommunrevisionen

Lennart Hansson

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Åmåls kommun

KPMG AB

2017-04-03

Antal sidor 12

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Årsredovisningen	4
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.4.1	Bakgrund	6
3.4.2	Finansiella mål	6
3.4.3	Verksamhetsmål	7
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	10
3.8	Investeringsredovisning	10
3.9	Sammanställd redovisning	11
3.10	lakttagelser vid granskning av årsredovisningen	11
3.10.1	Noteringar	11

1 Sammanfattning

Vi har av Åmåls kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

Årets resultat är väsentligt högre jämfört med både budget och prognos. Det goda resultatet kan till stor del förklaras i överskott avseende flykting- och integrationsverksamheten där intäkterna överstiger kostnaderna i nuläget.

I balanskravet har kommunen gjort en avsättning med 14,7 mkr för beräknade framtida kostnadsökningar avseende flyktingverksamheten. Med föregående års avsättning har sammanlagt 43,1 mkr avsatts för detta ändamål i balanskravsutredningen.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om sex kommunövergripande finansiella mål, samtliga mål uppfylls. Vår bedömning är därmed att resultatet av de finansiella målen är förenligt med vad fullmäktige fastställt.

Verksamhetsmål

Det finns totalt åtta stycken övergripande verksamhetsmål och enligt kommunens avstämning bedöms tre av målen vara uppfyllda och resterande fem delvis uppfyllda. Vi anser likt tidigare att det verkar saknas tydliga kriterier för när målen ska anses uppfyllda och vissa mål känns mindre relevanta och svåra att mäta. Vi uppmanar kommunen att fortsätta utveckla målarbetet för såväl kommunens egna uppföljningar som för revisorernas fortsatta möjligheter att uttala sig om måluppfyllelsen.

¹ Kommunallag (1991:900)

2 Bakgrund

Vi har av Åmåls kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi främst granskat sidor vad gäller nyckeltal samt stämt av balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning mot underlag. Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenligt med de finansiella delarna.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören Skandia. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av kommunens ekonomiavdelning.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Alexandra Augustsson, revisor, under ledning av Marcus Persson, auktoriserad revisor.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med personal på ekonomiavdelningen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 40,9 mkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 1,3 mkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 39,6 mkr. En särskild avsättning har gjorts i balanskravet likt tidigare år avseende särskilda ändamål. Detta år görs en reservering med 14,7 mkr avseende överskott från flykting- och integrationsverksamheten som är tänkt att möta framtida förmodade kostnadsökningar.

Bedömning

Några underskott från tidigare år finns inte att avräkna och balanskravet är därmed uppfyllt. Hanteringen med avsättning för särskilda ändamål i balanskravet framgår inte av KL men bedöms ändå ge en mer rättvisande bild jämfört med en avsättning i balansräkningen.

⁴ Oktober 2015

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

3.4.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.2 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fattat beslut om sex kommunövergripande finansiella mål. Samtliga mål uppfylls vilket illustreras i nedanstående tabell.

Målsättning	Uppföljning
Totala kostnader ska inte uppgå till mer än 98,5 % av totala intäkter.	Målet uppfylls , totala kostnader uppgår till 96,0 % av beräknade totala intäkter.
Det ekonomiska resultatet ska vara på en nivå som minst resulterar i att det egna kapitalet inflationssäkras.	Målet uppfylls , årets resultat uppgår till 40,9 mkr. En inflation på 1,7 % motsvarar en resultatnivå på 4,2 mkr.
Investeringar ska finansieras med egna medel. Undantag får ske för investeringar som sker inom taxekollektivet. Dessa får finansieras med hjälp av externa lån.	Målet uppfylls , samtliga investeringar finansieras med egna medel.
Låneskulden bör amorteras med minst 1 Mkr per år.	Målet uppfylls , amortering har gjorts med 18 mkr i september 2016.
Soliditeten ska uppgå till minst 50 %.	Målet uppfylls , soliditeten uppgår till 59 %.
Avsättningar för framtida förpliktelser, som till exempel pensioner och avslutning deponi, ska planeras och hanteras inom driftsbudget.	Målet uppfylls , avsättningar görs för framtida förpliktelser.

Vår bedömning är därmed att resultatet av de finansiella målen är förenligt med vad fullmäktige fastställt.

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

3.4.3 Verksamhetsmål

Åmåls kommuns vision är, "Sveriges mest gästvänliga stad" vilket beskrivs i fyra värdeord: **Genuin, Omtänksam, Aktiv** och **Modig**.

Utifrån visionen har kommunfullmäktige beslutat om strategiska utvecklingsområden, strategiska mål samt inriktningsmål. Mål- och resultatuppföljningen sker även på nämndnivå. Uppföljningen sker i trafikljusform.

Det finns totalt åtta stycken strategiska utvecklingsområden och till dessa finns åtta stycken strategiska mål kopplade. Enligt kommunens avstämning bedöms tre av målen vara uppfyllda och resterande fem delvis uppfyllda.

På nämndnivå redovisas måluppfyllelsen av inriktningsmålen som är kopplade till de strategiska målen. Respektive nämnd utgår från de strategiska mål som är relevanta för dess verksamhet. Det redovisas totalt 78 stycken inriktningsmål varav 57 stycken unika. Av de totalt 78 inriktningsmålen anses 27 mål uppfyllda, 35 mål delvis uppfyllda, 12 mål är inte kommenterade och 4 mål anges som ej tillämpliga.

Strategiskt mål	Antal uppfyllda inriktningsmål	Antal delvis uppfyllda inriktningsmål	Ej kommenterat / Ej tillämpligt
Barn och unga i Åmåls kommun ska växa upp under trygga och goda förhållanden.	4	4	3
Värdigt äldre med god livskvalitet	4	4	1
Fler människor i arbete.	5	3	1
Åmål – det självklara turistmålet med kultur och fritid i fokus.	2	4	0
En effektiv verksamhet, professionellt bemötande och hög kvalitet ska präglade våra verksamheter.	7	8	3

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

Vi ska ligga i framkant inom samhällsutvecklingen.	2	5	6
Vi planerar för ett hållbart samhälle.	2	4	1
En infrastruktur och samhällsplanering som främjar kommunens utveckling.	1	3	1

Vi anser likt tidigare att det verkar saknas tydliga kriterier för när ett strategiskt mål ska anses uppfyllt.

När det gäller inriktningsmålen menar vi att det är en stor skillnad mellan relevansen av olika mål. Det är också svårt att bedöma när ett inriktningsmål ska anses uppfyllt och vissa mål bedöms inte särskilt mätbara. Det bedöms även vara svårt att göra en övergripande avstämning av måluppfyllelsen när det finns så många inriktningsmål.

Vi uppmanar sammanfattningsvis kommunen att fortsätta utveckla målarbetet så att det blir tydligare och mer relevant, samt enklare att bedöma måluppfyllelsen på en övergripande nivå.

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp mnkr	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Prognos 2016 per 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-724,9	-723,0	-746,6	-655,1
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	761,7	729,5	759,5	687,8
Finansnetto	4,1	4,5	4,5	2,7
Resultat	40,9	11,0	17,4	35,4
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	94,6 %	98,5 %	97,7 %	94,9 %

Det kan noteras att resultatet är väsentligt högre jämfört med både budget och prognos. Det goda resultatet kan till stor del förklaras i överskott avseende flykting- och integrationsverksamheten där intäkterna överstiger kostnaderna i nuläget.

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

Resultat per nämnd

Driftsredovisning per nämnd (mkr)	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-104,7	-107,8	3,1
Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen	-23,8	-31,7	7,9
Bygg- och miljönämnden	-0,1	-0,2	0,1
Barn- och utbildningsnämnden	-237,5	-243,2	5,7
Teknik- och fritidsnämnden i Säffle och Åmål	-35,8	-35,7	-0,1
Vård- och omsorgsnämnden	-288,3	-289,5	1,2
Gemensam överförmyndarnämnd	-0,1	-0,1	0,0
Summa	-690,3	-708,2	17,9

I princip samtliga nämnder avviker positivt alternativt ligger i nivå med budget. De största positiva avvikelserna mot budget finns i integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen samt barn- och utbildningsnämnden vilket till stor del kan härledas till mer bidrag och ersättningar än budgeterat.

Kommunkoncernen

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som kommunens då de återspeglar alla kommunens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom kommunen eller via kommunens bolag.

mkr	Utfall 2016-12-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-705,8	-636,0
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	761,7	687,8
Finansnetto	-11,2	-13,4
Skatt	-1,6	-1,2
Årets resultat	43,1	37,2
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	94,1 %	94,4 %

I kommunkoncernen ingår förutom kommunen dotterbolagen Åmåls Kommunfastigheter AB och Stadsnät i Åmål AB.

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31
KPMG AB
2017-04-03

3.6 Balansräkning

Belopp i mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	422,8	414,9	1 128,0	1 108,1
Redovisat eget kapital	249,8	208,9	291,8	248,7
Eget kapital reducerat med ansvarsförbindelse pensioner	-55,7	-110,9	-13,7	-71,1
<i>Soliditet redovisad</i>	59 %	50 %	26 %	22 %
<i>Soliditet med hänsyn till de pensionsförpliktelser som inte redovisas bland skulder</i>	-13 %	-27 %	-1 %	-6 %
Omsättningstillgångar	167,0	167,3	211,9	203,9
Kortfristiga skulder	151,8	181,7	195,7	224,4
<i>Balanslikviditet</i>	110 %	92 %	108 %	91 %

Soliditeten har tack vare årets goda resultat ökat jämfört med föregående år. Balanslikviditeten har ökat till stor del beroende på intäktsföring av det generella statsbidraget som erhöles i december 2015 samtidigt som fordringarna på Migrationsverket ökat.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens verksamhet före avskrivningar under år 2016 givit ett överskott på 56,2 mkr. Nettoinvesteringarna uppgår till 25,8 mkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på 0 mkr eftersom amorteringen som skedde i september 2016 om 18 mkr togs upp i kassaflödesanalysen föregående år. Förändringen av likvida medel uppgår till -12,1 mkr.

3.8 Investeringsredovisning

Kommunens nettoinvesteringar uppgår till 25,8 mkr att jämföra med budget som uppgår till 44,8 mkr. Under året har även ett antal fastigheter avyttrats.

Åmåls kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-03

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen de helägda dotterbolagen Åmåls Kommunfastigheter och Stadsnät i Åmål AB. Däremot ingår inte kommunens andel av Dalslands Turist AB (25 %) och Dalslandskommunernas kommunalförbund (23 %). Årets resultat i Åmåls Kommunfastigheter uppgår till 5,5 mkr medan Stadsnät i Åmål AB genererar ett nollresultat.

3.10 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

3.10.1 Noteringar

Årets resultat är väsentligt högre jämfört med både budget och prognos. Det goda resultatet kan till stor del förklaras i överskott avseende flykting- och integrationsverksamheten där intäkterna överstiger kostnaderna i nuläget.

I balanskravet har kommunen gjort en avsättning med 14,7 mkr för beräknade framtida kostnadsökningar avseende flyktingverksamheten. Med föregående års avsättning har sammanlagt 43,1 mkr avsatts för detta ändamål i balanskravsutredningen. Hanteringen med avsättning för särskilda ändamål i balanskravet framgår inte av KL men bedöms ändå ge en mer rättvisande bild jämfört med en avsättning i balansräkningen.

Fordringarna på Migrationsverket uppgår till 30,8 mkr.

Kommunens nettoinvesteringar uppgår till 25,8 mkr att jämföra med budget som uppgår till 44,8 mkr

KPMG, dag som ovan

Marcus Persson

Auktoriserad revisor